

Vanhojen metsien kriteerit

Eduskunnan ympäristövaliokunta 13.9.2024

projektipäällikkö Kimmo Syrjänen,
Suomen ympäristökeskus

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Taustaa

- EU:n biodiversiteettistrategiassa “Luonto takaisin osaksi elämäämme” (COM/2020/380) todetaan, että **kaikki jäljellä olevat luonnontilaiset (primary forests) ja vanhat metsät (old-growth forests) tulee suojella tiukasti EU:n jäsenvaltioissa.**

- Komissio julkaisi 21.3.2023 ohjeistuksen: “**EU:n luonnontilaisten ja vanhojen metsien määrittelyä, kartoitusta, seurantaa ja tiukkaa suojelua koskevat komission suuntaviivat**”

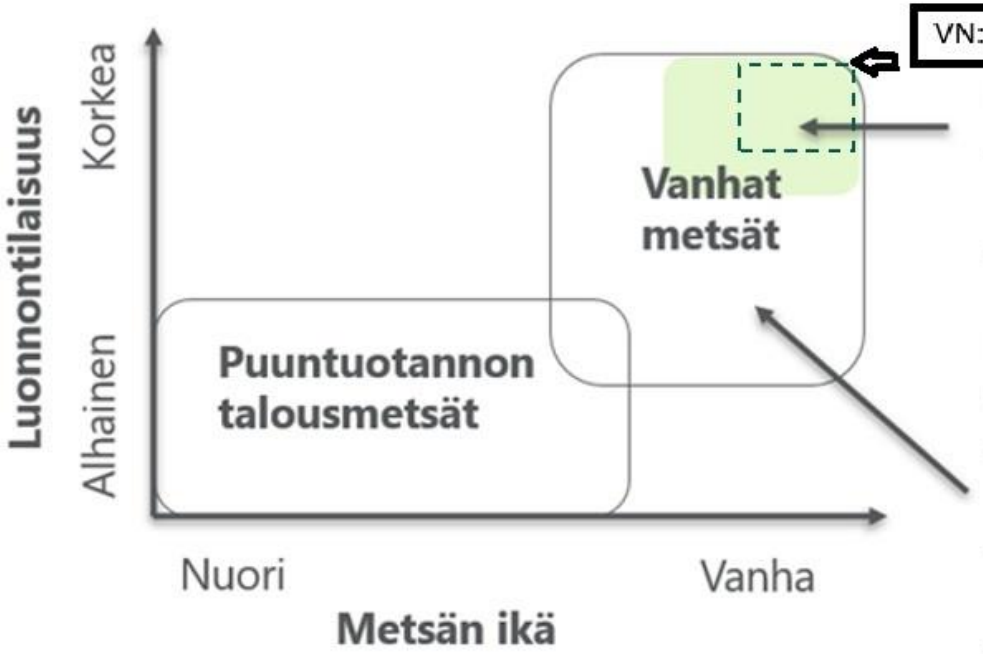
- **Luonnontilaiset metsät ja vanhat metsät Suomessa – Euroopan komission ohjeet ja kansallinen tarkastelu Suomen ympäristökeskuksen raportteja 2/2024** – tarkastelukehikko, joka on tehty Suomen ympäristökeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen tutkijoiden yhteistyönä

- Pääindikaattorit: ikä ja kuollut puu keskeisimmät vanhojen metsien määrittelyssä

- Luonnontilaiset metsät tulee jättää käsittelemättä myös metsäkatoasetuksen mukaan, myöskään uusiutuvan energian direktiivin (RED III) mukaan luonnontilaisia ja vanhoja metsiä ei saa hakata – kohteet tulee lisäksi kartoittaa ja viedä tietokantaan

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Luonnontilaisten ja vanhojen metsien suhde

SY 2/2024

Luonnontilaiset vanhat metsät

- käytännössä suurin osa luonnontilaisista metsistä on vanhoja metsiä
- luonnontilaiset vanhat metsät täyttävät tiukemmat kriteerit

Muut komission ohjeen tarkoittamat vanhat metsät

- näitä on enemmän kuin luonnontilaisia vanhoja metsiä
- kriteerien raja-arvot väljemmät, aina väistämättä subjektiivinen päätös
- määrä riippuu iälle ja luonnontilaisuudelle asetettavista raja-arvoista
- rajankäynti vanhan talousmetsän ja määritelmän tarkoittaman luonnonsuojelullisesti arvokkaan vanhan metsän välillä

SY 2/2024

Vanhojen metsien kriteerit

- Yhteenveto VN:n lausunnoista 30.8. 2024 - runsaasti hyvin perusteltua kritiikkiä mm. tutkijat ja Koneen säätiö
- Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö esittivät raportin (SY 2/2024) perusteella kaksi erilaista vaihtoehtoa vanhojen metsien määritelmistä valtioneuvostolle (YM ja MMM taustamuistio 11.3.2024).
- VN:n valitsema MMM:n esitys jättää merkittävän osan vanhoista metsistä suojelun ulkopuolelle, mukana parhaat luonnontilaiset vanhat metsät (n. 75 %)
- YM:n esitys huomattavasti käyttökelpoisempi, vaikuttavuus n. 0,3 % puuntuotannon metsistä. Käytännössä kyseessä jo pitkään metsätalouskäytön ulkopuolella olleet kohteet.

- Vaihtosuhteet iän ja lahopuun välillä tulee ottaa huomioon, kohteiden kokonaisvaltainen tarkastelu: puustorakenteet, vanhojen metsien lajisto – tapauskohtainen harkinta
- Kitumailla ja turvemailla kuolleen puun jatkumo, ei kuutiomääriä
- Koolle ei tule asettaa minimirajaa (>0,5 ha), laajat rajaukset tavoiteltavia, niihin riittävät puskurit

- Valtion mailla erilainen rooli kuin yksityismailla (EU:n tavoitteet kattavammin rajauksiin).
- Saamelaisten oikeuksien huomiointi ja kuuleminen
- Yksityismaiden vapaaehtoisen suojelun resurssit turvattava

KUVA: RIKU LUMIARO, SYKE

KIITOS MIELENKIINNOSTA!

Kimmo Syrjänen p. 040-5835747
kimmo.syrjanen@syke.fi